

Sygn. akt I S 58/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2015r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Ewa Tkocz (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Wolczańska
	SA Joanna Naczyńska

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2015r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi powoda na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn. akt II C 664/10

z powództwa K. S. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Aresztu Śledczego w (...), Dyrektorowi Aresztu Śledczego w (...), Dyrektorowi Zakładu Karnego w (...)

o zapłatę

postanawia:

- 1) stwierdzić, że w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. akt II C 664/10 wystąpiła przewlekłość postępowania;
- 2) przyznać od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w (...) na rzecz K. S. (1) kwotę 4 000 (cztery tysiące) złotych;
- 3) oddalić skargę w pozostałym zakresie.

Sygn. akt I S 58/15

UZASADNIENIE

Skarżący K. S. (1) wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Katowicach, sygn. akt II C 664/10, z jego powództwa przeciwko Skarbowi Państwa o zapłatę i domagał się przyznania z tego tytułu kwoty 10 000 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że od daty wniesienia pozwu do dnia wydania przez Sąd pierwszej instancji wyroku upłynęło około czterech lat. Zarzucił, że pierwsze posiedzenie wyznaczone na rozprawę odbyło się po sześciu miesiącach od dnia złożenia wskazanego pisma inicjującego tę sprawę. Podniósł, iż przesłuchanie świadka Ł. Z. napotykało nieuzasadnione trudności. W rezultacie dowód ten przeprowadzony został opieszale, albowiem dopiero po upływie

dwóch lat i ośmiu miesięcy. Skarżący bezzasadnej zwłoki w działaniu Sądu Okręgowego upatrywał także w tym, iż od daty wydania wyroku do czasu wniesienia skargi upłynęło ponad siedem miesięcy.

Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach przystąpił do sprawy i wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Apelacyjny ustalił co następuje:

W dniu 9 listopada 2010r. do Sądu Okręgowego w Katowicach wpłynął pozew K. S. (1) przeciwko Skarbowi Państwa o zapłatę (k. 3) wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 38). W dniu 12 listopada 2010r. wezwano powoda do usunięcia braków fiskalnych pozwu poprzez uiszczenie opłaty w kwocie 13 000 zł oraz do sprecyzowania dochodzonego roszczenia (k. 1). W wyznaczonym terminie, tj. w dniu 3 grudnia 2010r. powód powołał się na złożony wraz z pozwem wniosek o udzielenie zwolnienia od kosztów sądowych oraz usunął pozostałe braki (k. 43). Zarządzeniem z dnia 9 grudnia 2010r. zobowiązano powoda do usunięcia braków formalnych tego wniosku przez złożenie oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania (k. 50). Braki te zostały usunięte w dniu 29 grudnia 2010r. (k. 57). Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2011r. zwolniono powoda od opłaty od pozwu (k. 72). Zarządzeniem z dnia 2 lutego 2011r. sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 23 marca 2011r. i polecił zawiadomić o tym strony (k. 74). W dniach 4 i 8 marca 2011r. do Sądu Okręgowego wpłynęły pisma procesowe strony pozwanej (w tym odpowiedź na pozew) (k. 80), które zostały wysłane powodowi w dniu 11 marca 2011r. (k. 147). Na rozprawie w dniu 23 marca 2011r. dopuszczono dowody ze wskazanych przez powoda świadków i w tym celu odroczone rozprawę na dzień 10 maja 2011r. (k. 155-156). Pismem, które wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 14 kwietnia 2011r., powód złożył dalsze wnioski dowodowe obejmujące żądanie przesłuchania świadków (k. 164 -165). Na rozprawie w dniu 10 maja 2011 r. przesłuchano świadków R. W., D. I. i P. S. oraz odroczone ją na dzień 20 czerwca 2011r. w celu przesłuchania świadka A. K. (1) (k. 181). Na tej rozprawie wydano postanowienia o skazaniu na grzywnę świadka A. K. (1) oraz w celu przesłuchania świadków D. G. i A. K. (1) odroczone rozprawę na dzień 9 sierpnia 2011r. (k. 212-213). Powód pismem, które wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 26 lipca 2011r. wniósł o zwrócenie się do Dyrektora Zakładu Karnego w (...) o podanie informacji dotyczących tożsamości osób, które mogłyby zostać przesłuchane w charakterze świadków (k. 227). W tym samym dniu uczyniono zadość temu wnioskowi (k. 229). Na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2011r. między innymi przeprowadzono dowód z przesłuchania świadka D. G., dopuszczono dowód z zeznań świadków W. G., A. D. i Z. L. (w drodze pomocy prawnej), polecono zwrócić się do Dyrektora Aresztu Śledczego w (...) z prośbą o udzielenie informacji, czy w tej jednostce penitencjarnej przebywa A. S., a następnie odroczone ją na dzień 27 września 2011r. (k. 236-238). W dniu 14 września 2011r. wpłynęło pismo powoda, w którym zgłoszono wniosek o przesłuchanie świadka Ł. Z. (k. 246). Zarządzeniem z dnia 16 września 2011r. sędzia referent zarządził wykonanie zarządzenia z dnia 9 sierpnia 2011r. dotyczącego ustalenia miejsca pobytu A. S. (k. 248). W dniu 27 września 2011r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo, z którego wynikało, że A. S. przebywa w Areszcie Śledczym w (...) (k. 254). Na rozprawie w dniu 27 września 2011r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z przesłuchania świadków A. S. i T. G. (w drodze pomocy prawnej) oraz oddalił wnioski o przesłuchanie świadków A. K. (1), A. M., K. K., R. Z. i R. M.. W celu ustalenia daty doprowadzenia do Sądu świadka A. S. odroczone rozprawę z terminem z urzędu (k. 256-257). W dniu 11 października 2011r. sędzia referent zarządził ustalenie, czy A. S. przebywa w Areszcie Śledczym w (...) (k. 267). W dniu 17 października 2011r. sporządzono zapisek urzędowy, w którym wskazano, że A. S. jest osadzony w tej jednostce penitencjarnej (k. 270). W dniu 24 października 2011r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 24 listopada 2011r. oraz zarządziło doprowadzenie na to posiedzenie świadka A. S. (k. 275). Na tej rozprawie przesłuchano świadka A. S. oraz w celu przeprowadzenia dowodów z pozostałych świadków w drodze pomocy prawnej rozprawę odroczone z terminem z urzędu (k. 290-291). Zarządzeniem z dnia 9 stycznia 2012r. wykonanym w dniu 20 stycznia 2012r. zwrócono się do Sądu Rejonowego w D. o przesłuchanie świadka Ł. Z., do Sądu Rejonowego w O. o przesłuchanie świadka W. G., do Sądu Rejonowego w B. o przesłuchanie świadka W. K., do Sądu Rejonowego w P. o przesłuchanie świadka T. G. oraz do Sądu Rejonowego w N. o przesłuchanie świadków A. D. oraz Z. L. (k. 295-299).

W dniu 1 marca 2012r. do Sądu Okręgowego przesłano protokół przesłuchania świadka T. G. (k. 318-326). W dniu 30 marca 2012r. do Sądu Okręgowego wpłynął protokół przesłuchania świadka A. K. (2) (k. 352-367). W dniu 5 kwietnia

2012r. częściowo wykonaną odezwe zwrócił Sąd Rejonowy wN., przed którym przesłuchano świadka Z. L. (k. 368-389). W dniu 17 kwietnia 2012r. do Sądu Okręgowego wpłynął protokół przesłuchania W. G. (k. 392-402v.).

Zarządzeniem z dnia 25 kwietnia 2012r. zobowiązano powoda do podania aktualnego adresu świadka A. D. (k. 409).

W dniu 10 maja 2012r. wpłynął wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków A. M., K. K., R. Z. i R. M. (k. 418).

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2012r. między innymi odrzucono zażalenie powoda na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 27 września 2011r. w przedmiocie oddalenia wniosku dowodowego (k. 404). Zażalenie na to orzeczenie z dnia 5 maja 2012r. (k. 415-417), od kosztów którego został on zwolniony na mocy postanowienia z 13 lipca 2012r. (k. 445), po uprzednim wykonaniu przezeń dwóch zobowiązań Sądu, przesłano do Sądu Apelacyjnego w dniu 25 lipca 2012r. (k. 447). Zażalenie to Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił postanowieniem z dnia 5 września 2012r. (k. 456).

W dniu 29 sierpnia 2012r. Sąd Rejonowy w D. zwrócił niewykonaną odezwe o przesłuchanie świadka Ł. Z. (k. 458). Z treści akt sprawy tego Sądu o sygnaturze I Cps 8/12 wynika, że rozprawę wyznaczoną na dzień 29 marca 2012 r. odwołano z uwagi na chorobę sędziego referenta (k. 464). W dniu 30 marca 2012r. ustalono kolejny termin rozprawy na dzień 31 maja 2012r., na którą jednak nie stawił się świadek Ł. Z. (k. 471-477). W dniu 16 sierpnia 2012r. do Sądu Rejonowego w D. wpłynęło pismo z Komendy Powiatowej Policji w D., z którego wynika, iż nie doręczono świadkowi wezwania na rozprawę w dniu 13 września 2012r., gdyż od 30 kwietnia 2012r. przebywał on w Zakładzie Karnym w R. (k. 482).

Akta sprawy, po rozpoznaniu zażalenia powoda, zwrócone zostały Sądowi Okręgowemu w dniu 19 września 2012r. (k. 489). Zarządzeniem z dnia 9 października 2012r. zwrócono się do Sądu Rejonowego w R. o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka Ł. Z. (k. 492). Wykonaną odezwe zwrócono w dniu 3 stycznia 2013r. (k. 504). Jak wynika z akt sprawy o sygnaturze I Cps 136/12 prowadzonej przez ten Sąd, świadek został przesłuchany podczas drugiej, wyznaczonej w tym celu rozprawy w dniu 17 grudnia 2012r. (k. 539-540). Dowód ten nie został przeprowadzony na rozprawie w dniu 12 listopada 2012r. z uwagi na przeszkody, o których Sąd poinformowany został w dniu 9 listopada 2012r. (k. 518-519).

Zarządzeniem z dnia 25 stycznia 2013r. zobowiązano powoda, do złożenia oświadczenia, czy wobec treści pisma z dnia 17 grudnia 2012r., skierowanego do Sądu Rejonowego w R., domaga się on przeprowadzenia dowodu z uzupełniających zeznań świadka Ł. Z. (k. 545). Pismem z dnia 13 lutego 2013r. powód wniósł o przesłanie odpisu protokołu z zeznaniami świadka Ł. Z. (k. 550). Pismami, które wpłynęły do Sądu Okręgowego w dniu 15 lutego 2013r. powód domagał się ponownego przesłuchania świadka Ł. Z. oraz zwrócenia się do Zakładu Karnego w (...) z zapytaniem o adres świadka A. D. (k. – 552-554). Zarządzeniem z dnia 21 lutego 2013r. zobowiązano powoda do usunięcia braków fiskalnych i formalnych (między innymi przez wskazanie, na jaką okoliczność miał zostać przesłuchany świadek Ł. Z.) tych wniosków (k. 556). W dniu 13 marca 2013r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo, z którego wynikało, że powód cofnął wniosek o doręczenie opisanych wyżej protokołów oraz oświadczył, że zamierza uczestniczyć w przesłuchaniu Ł. Z. (k. – 559). W dniu 15 kwietnia 2013r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 19 czerwca 2013r. oraz ponownie zobowiązano powoda do wskazania, na jaką okoliczność ma zostać przesłuchany świadek Ł. Z. (k. 570). Pismem, które wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 17 maja 2013r. podał, iż okolicznością uzasadniającą ponowne przesłuchanie świadka Ł. Z. jest to, że zamierza osobiście zadać pytania temu świadkowi (k. 575).

Na rozprawie w dniu 19 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przesłuchanie świadka A. D., oddalił wnioski z dnia 6 czerwca 2013r o przeprowadzenie oględzin w Zakładzie Karnym w (...) i w Areszcie Śledczym w (...) oraz dopuścił dowód z uzupełniających zeznań świadka Ł. Z. oraz zeznań K. S. (2) (k. 620-621). W dniu 21 czerwca 2013r. zarządzono zwrócić się o przeprowadzenie tych dowodów do Sądu Rejonowego w R. i Sądzie Rejonowym w S. (k. 625).

W dniu 24 czerwca 2013r. do Sądu Okręgowego wpłynęły zażalenia na wydane na rozprawie w dniu 19 czerwca 2013r. postanowienia w przedmiocie odmowy przeprowadzenia określonych dowodów (k. 626-630), wniosek o ustanowienie

pełnomocnika z urzędu (k. 632) oraz wnioski o zwrócenie się do Dyrektora Zakładu Karnego w (...) i Sądu Okręgowego w O. o udzielenie oznaczonych informacji (k. 636-638).

Postanowieniem z dnia 27 czerwca 2013r. oddalono wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (k. 643). Zażalenie z dnia 13 lipca 2013r. na to orzeczenie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 sierpnia 2013r. (k. 656). Akta sprawy zostały zwrócone Sądowi Okręgowemu w dniu 8 października 2013r. (k. 659).

Postanowieniem z dnia 11 października 2013r. Sąd Okręgowy odrzucił opisane wyżej zażalenia powoda na orzeczenia wydane na rozprawie w dniu 19 czerwca 2013r. (k. 660).

Na skutek zarządzenia z dnia 11 października 2013r., w dniu 17 października 2013r. (k. 663-664) wykonano wskazane wyżej zarządzenie z dnia 21 czerwca 2013r. o zwrócenie się do Sądu Rejonowego w R. i Sądu Rejonowego w S. (k. 661).

W dniu 15 listopada 2013r. (k. 673) zawiadomiono Sąd Okręgowy, że rozprawa wyznaczona przez Sąd Rejonowy na dzień 5 grudnia 2013r. została odwołana wskutek uzyskania informacji, iż świadek Ł. Z. został w dniu 24 stycznia 2013r. zwolniony ze wskazanej jednostki penitencjarnej (k. 690, k.695). W dniu 10 grudnia 2013r. Sąd Rejonowy w S. zwrócił odezwę bez wykonania z uwagi na brak wskazania, w którym zakładzie karnym przebywał świadek (k. 704).

W dniu 30 grudnia 2013r. wysłano powodowi wezwanie do podania aktualnego adresu Ł. Z. oraz wskazania jednostki penitencjarnej, w której osadzony był K. S. (2) (k. 709). W odpowiedzi na to zobowiązanie, która wpłynęła do Sądu Okręgowego w dniu 17 stycznia 2014r. powód wniósł o ustalenie tych miejsc z urzędu (k. 711), ewentualnie o doręczenie wezwania Ł. Z. na adres znajdujący się w aktach sprawy. Zarządzeniem z dnia 13 lutego 2014r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 14 kwietnia 2014r. (k. 714), na którym to posiedzeniu przeprowadzono dowód z przesłuchania powoda oraz postanowiono zwrócić się do Sądu Rejonowego w D. o przeprowadzenie w drodze pomocy sądowej dowodu z zeznań Ł. Z. (k. 724-725). W oparciu o treść zapisku urzędowego z dnia 16 kwietnia 2014r. zwrócono się do Zakładu Karnego Nr (...) w S. z prośbą o udzielenie informacji dotyczących miejsca zamieszkania świadka K. S. (2) (k. 728-729). W dniu 16 kwietnia 2014r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 25 lipca 2014r. (k. 731), na którą następnie wezwano świadka K. S. (2) po wykonaniu wezwania przez wskazany wyżej Zakład Karny (k. 736).

W dniu 25 czerwca 2014r. przed Sądem Rejonowym w D. przesłuchano świadka Ł. Z. (k. 764).

Na rozprawie w dniu 28 lipca 2014r. przesłuchano świadka K. S. (2), a powód złożył wniosek o jego uzupełniające przesłuchanie (k. 776). Na kolejnej rozprawie w dniu 15 września 2014r. przeprowadzono ten dowód oraz odroczone wydanie wyroku (k. 805-807). W dniu 29 września 2014r. Sąd Okręgowy ogłosił wyrok oddalający powództwo (k. 811). Pismem z dnia 4 października 2014r., które wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 9 października 2014 r. powód wniósł o uzasadnienie tego orzeczenia (k. 816). Na wniosek sędziego referenta z dnia 21 października 2014r. przedłużono termin do sporządzenia uzasadnienia do dnia 6 listopada 2014r. (k. 818). W dniu 6 listopada 2014r. zarządzono doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem powodowi (k. 836). W dniu 14 listopada 2014r. oddalono wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (k. 845). Zażalenie na to postanowienie wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 1 grudnia 2014r. (k. 852). Apelacja wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych wpłynęła do Sądu Okręgowego w dniu 8 grudnia 2014r. (k. 861). W dniu 18 grudnia 2014r. wydano zarządzenie o przekazaniu akt Sądowi Apelacyjnemu w celu rozpoznania zażalenia (k. 883), które postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 19 stycznia 2015r. zostało oddalone (k. 887). W dniu 23 lutego 2015r. akta sprawy zwrócono Sądowi Okręgowemu (k. 894). Zarządzeniem z dnia 24 lutego 2015r. Sąd ten zobowiązał powoda do usunięcia braków wniosku o zwolnienie od kosztów (k. 895). Powód pismem, które wpłynęło do Sądu Okręgowego 13 kwietnia 2015r., braki te usunął (k. 901). Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2015r. zwolniono powoda od kosztów sądowych w całości (k. 917), a w dniu 30 kwietnia 2015r. zarządzono doręczyć stronie pozwanej odpis apelacji (k. 923).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Skarga zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu którego skarga dotyczy nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (przewlekłość postępowania). Dla oceny, czy doszło do przewlekłości postępowania znaczenie ma więc nie tylko czas trwania postępowania, ale przede wszystkim terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia.

Uwzględniając opisane wyżej kryteria stwierdzić trzeba, że już na wstępnym etapie postępowania objętego skargą doszło do nieuzasadnionego opóźnienia w wymiarze około jednego miesiąca. Sąd Okręgowy, nie dostrzegając, że powód wraz z pozwem złożył wniosek o udzielenie zwolnienia od kosztów sądowych, wezwał go bowiem do uiszczenia opłaty od pozwu, podczas gdy winien był skierować do niego zobowiązanie o przedłożenie oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. To prawidłowe wezwanie zostało zaś wystosowane dopiero w dniu 9 grudnia 2010r.

Kolejna nieuzasadniona zwłoka w działaniu Sądu Okręgowego wystąpiła w okresie pomiędzy rozprawami z dnia 9 sierpnia 2011r. i 27 września 2011r. Jak wynika z treści protokołu tego pierwszego posiedzenia, sędzia referent polecił między innymi zwrócić się do Dyrektora Aresztu Śledczego w (...) w celu ustalenia, czy w tej jednostce penitencjarnej nadal przebywa objęty wnioskiem dowodowym A. S.. Zarządzenie to nie zostało jednak wykonane niezwłocznie, a dopiero w dniu 19 września 2014r., po dokonaniu przez sędziego referenta ponaglenia w tym zakresie. Uchybienie to spowodowało, iż na rozprawie w dniu 27 września 2011r. nie zdołano przesłuchać wskazanego świadka pomimo, że z uzyskanej informacji wynikało, że A. S. przebywał wówczas w Areszcie Śledczym w (...). Zauważyć też należy, że przesłuchanie tego świadka na posiedzeniu w dniu 27 września 2011r. nie wymagałoby wyznaczania rozprawy na dzień 24 listopada 2011r. (na której doszło tylko do złożenia zeznań przez A. S.). Niezależnie od tego wskazać przyjdzie, że Sąd Okręgowy mógł już na przełomie miesiąca września i października 2011r. zwrócić się o przesłuchanie świadków Ł. Z., W. G., W. K., T. G., A. D. i Z. L. w drodze pomocy prawnej. Tymczasem zarządzenie w tym przedmiocie zostało wydane dopiero po rozprawie z dnia 24 listopada 2011r., w dniu 9 stycznia 2012r. (a następnie wykonane w dniu 20 stycznia 2012r.). Z powyższego wynika, że postępowanie Sądu we wskazanym okresie doprowadziło do nieuzasadnionego opóźnienia trwającego około czterech miesięcy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, postępowanie Sądu Okręgowego było również nadmiernie przewlekłe w okresie od daty wydania zarządzenia z dnia 21 czerwca 2013r., w oparciu o które polecono zwrócić się do Sądu Rejonowego w R. i Sądu Rejonowego w S. o przeprowadzenie dowodów w drodze pomocy prawnej, do chwili jego wykonania w dniu 17 października 2013r. Wprawdzie powód równolegle zainicjował postępowania incydentalne wywołane wniesionymi przezzeń zażaleniami oraz wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika, lecz pisma w tej kwestii wpłynęły do Sądu Okręgowego po dacie wydania wyżej wskazanego zarządzenia. Nie było więc przeszkód, by przed nadaniem biegu tym pismom wykonać owo zarządzenie. Z kolei z faktu, iż odpowiedzi z Sądu Rejonowego w R. i w S. wpłynęły do Sądu Okręgowego po upływie około dwóch miesięcy od dnia wykonania zarządzenia sędziego referenta z dnia 21 czerwca 2013r., wynika, że gdyby zostało ono wykonane bez zbędnej zwłoki Sąd Okręgowy mógłby podjąć kolejną, niezbędną do wyjaśnienia sprawy, czynność polegającą na zobowiązaniu powoda do podania miejsca zamieszkania lub pobytu świadka Ł. Z. oraz świadka K. S. (2) bezpośrednio po zwrocie akt z Sądu Apelacyjnego, tj. w pierwszej połowie października 2013r., nie zaś dopiero 24 grudnia 2013r. Oznacza to, że wskutek tego doszło do nieuzasadnionego wydłużenia się postępowania o około trzy miesiące.

Nie sposób również nie dostrzec, że proces przed Sądem pierwszej instancji uległ nieusprawiedliwionemu opóźnieniu wobec wadliwego działania Sądu Rejonowego w R., sygn. akt I Cps 136/12, przed którym odbyło się przesłuchanie świadka Ł. Z. oraz następczego działania Sądu Okręgowego. Z akt sprawy wynika bowiem, że Sąd Rejonowy, zawiadamiając powoda o rozprawie w dniu 17 grudnia 2012r. nie uczynił zadość przepisowi art. 149 k.p.c., który nakazuje dokonanie tego rodzaju doręczenia stronie najpóźniej na tydzień przed posiedzeniem. Ta zaś okoliczność

stanowiła podstawę do uwzględnienia wniosku powoda o dopuszczenie kolejnego dowodu z zeznań świadka Ł. Z.. W ocenie Sądu Apelacyjnego, choć ponowne przesłuchanie tego świadka nastąpiło dopiero w dniu 25 czerwca 2014r., brak jest jednak uzasadnionych podstaw by formułować skuteczny zarzut, iż czynności podjęte w sprawie w związku z wnioskiem o powtórne przesłuchanie tego świadka wpłynęły na wydłużenie postępowania o ponad rok. Zauważyć bowiem trzeba, że równocześnie z nimi, w sprawie wykonywano wiele innych czynności związanych z zainicjowanymi przez powoda postępowaniami (dowodowym, zażaleniowym).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, porównując datę wyznaczonej rozprawy na dzień 19 czerwca 2013r. z możliwą do wyznaczenia (marzec 2013r.) po zwrocie akt z Sądu Rejonowego, gdyby powód – w sytuacji prawidłowego działania tego Sądu – nie wnosił o powtórne przesłuchanie Ł. Z. i gdyby Sąd Okręgowy nie podjął zbędnych czynności polegających na zobowiązaniu go do wskazania okoliczności mających być przedmiotem zeznań tegoż świadka (konieczność powtórnego przeprowadzenia dowodu wynikała wszak przede wszystkim z zaistnienia błędów proceduralnych, nie zaś w związku z nowymi faktami, które miały zostać ujawnione w toku przesłuchania), przyjąć należy, że następstwem opisanego wyżej uchybienia było powstanie bezzasadnej zwłoki w wymiarze około trzech miesięcy.

Wobec stwierdzonej przewlekłości uznać należy, że zaistniały okoliczności określone w art. 12 ust. 4 ustawy o skardze, uzasadniające przyznanie z tego tytułu od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz skarżącego kwoty w wysokości 4 000 złotych.

Określając wysokość rekompensaty Sąd Apelacyjny miał na względzie rodzaj sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilóści, a przede wszystkim okresy przewlekłości (około roku) w stosunku do czasu trwania postępowania przed Sądem Okręgowym (niespełna 4 lata) oraz fakt, iż do bezzasadnej zwłoki doszło wskutek niektórych opieszale i nieprawidłowych działań sądów. Z tych przyczyn orzeczono, jak w punkcie 1) i 2) postanowienia.

W pozostałym zakresie skarga powoda nie znajdowała uzasadnionych podstaw.

W szczególności nie można przyjąć, że do nieusprawiedliwionego spowolnienia doszło z uwagi na postępowanie przed Sądem pierwszej instancji w związku ze zgłoszonym przez powoda wnioskiem o przesłuchanie świadka Ł. Z.. Wprawdzie można mieć zastrzeżenia zarówno w odniesieniu do działalności Sądu Rejonowego w D., sygn. akt I Cps 8/12, który po przeprowadzeniu drugiego już terminu rozprawy (pierwsza została odroczone z uwagi na chorobę sędziego referenta), ustalił jej kolejny termin posiedzenia na odległy dzień 13 września 2013r., jak również wobec Sądu Okręgowego, który nie monitorował w niezbędnym zakresie działań Sądu Rejonowego i nie ponaglał do przyspieszenia podejmowanych czynności, nie mniej, w ocenie Sądu Apelacyjnego, uchybienia te nie miały wpływu na wydłużenie się zasadniczego postępowania. Gdyby bowiem Sąd ten wyznaczył trzeci termin posiedzenia w dopuszczalnym (w znaczeniu sprawności postępowania) i realnym terminie w miesiącu lipcu, nie można wykluczyć, że informację o pobycie świadka Ł. Z. w Zakładzie Karnym w R. otrzymałby dopiero po wysłaniu akt – na skutek wniesionego przez powoda zażalenia - do Sądu Apelacyjnego. Odniesienie się przez Sąd Okręgowy do tej wiadomości mogłoby więc nastąpić, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, dopiero po zwrocie akt z Sądu Apelacyjnego.

Również na dalszym etapie postępowania nie doszło do przewlekłości w związku ze złożonym przez powoda wnioskiem o przesłuchanie tego świadka. Zwłaszcza nie można czynić zarzutu Sądowi Rejonowemu w R. z tej przyczyny, że odwołał rozprawę wyznaczoną na dzień 5 grudnia 2013r. z uwagi na fakt, iż Ł. Z. został zwolniony ze wskazanej jednostki penitencjarnej. Sąd ten nie dysponował bowiem wiedzą o innym adresie dla doręczeń, uzasadnione było zatem zwrócenie akt do Sądu Okręgowego. Dalsze postępowanie tego Sądu wobec wskazanego wniosku również było terminowe i prawidłowe. Sąd bez zbędnej zwłoki zobowiązał powoda do podania informacji dotyczących miejsca zamieszkania opisanego wyżej świadka (Sąd Okręgowy nie miał podstaw by ustalać ten adres z urzędu), a następnie – po uzyskaniu odpowiedzi – zwrócił się ponownie do Sądu Rejonowego w D. o przeprowadzenie tego dowodu. Rozprawa została wyznaczona na dzień 25 czerwca 2014r., bezwzględnie po wpływie akt do tego Sądu w dniu 22 kwietnia 2014r.

Wreszcie nie ma racji skarżący zarzucając jakoby Sąd Okręgowy ponosił odpowiedzialność za wydłużenie się postępowania od dnia wydania wyroku w sprawie. Okoliczność, iż od daty tego orzeczenia do dnia wniesienia skargi upłynęło około siedem miesięcy, spowodowana została bowiem składanymi przez powoda wnioskami o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i o zwolnienie od kosztów sądowych, a także złożonym zażaleniem, nie zaś opieszałym działaniem Sądu. Wbrew tezie skarżącego Sąd Okręgowy miał też podstawy do tego, by żądać uzupełnienia jego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych przez przedłożenie odpowiedniej dokumentacji finansowej (art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Z tych przyczyn dalej idące żądanie skarżącego jako nieuzasadnione zostało oddalone, o czym orzeczono w punkcie 3/ (art. 12 ust.1 wyżej wymienionej ustawy) postanowienia.